

HOOFDSTUK 5

VREDELIEVENDE MENSEN VINDEN

Binnen elke relationele stroom zijn er invloedrijke sleutelfiguren. Sommigen zijn gemeenschapsleiders, maar in de meeste gevallen is dat niet het geval. Wij noemen ze *vredelievende mensen*—zoals Jezus hen beschrijft. Jezus zei, als je deze mensen vindt, ga dan niet verder, want zij zullen het geloof onder hun contacten vermenigvuldigen.

Waar zoeken we naar?

Het begint heel simpel—met jouw begroeting. De alledaagse joodse groet die Jezus gebruikte was een zegen: *Shalom*. Hij was allesomvattend en betekende ‘Moge Gods vrede op je rusten’ (Lucas 10:5) voor lichamelijke gezondheid, psychisch welzijn, familie- en sociale relaties, en voor je geloofsreis. Het equivalent in Arabische culturen is *Salam*.

Hoewel de begroetingen van enkele andere culturen ook deze brede betekenis hebben, is dat voor de meeste niet het geval. Maar schrijf niemand te snel af. De sleutel ligt in het lezen van de reactie—zelfs als die bestaat uit een agressief wegduwen met de boodschap ‘Ga weg’.

Bij de Samaritaanse vrouw kreeg Jezus op zijn groet en verzoek

om een slok water te horen: 'Hoe kunt u, als Jood, mij om drinken vragen?' (Johannes 4:9). Toen Jezus 'aan de andere kant' van het meer uit de boot stapte schreeuwde de door een demon bezeten heiden: 'Wat heb ik met jou te maken?' (Marcus 5:6, 7). Het is duidelijk dat we onder de gebrokenheid en pijn moeten kijken omdat deze reacties wijzen op kritieke lichamelijke, psychische en sociale noden en geestelijke verlangens.

'Staat' jouw groet?

Komt er een reactie? Legt jouw *Hallo* of *Goedemorgen* contact of raak je een gevoelige snaar? De vertalers van de Bijbel in Gewone Taal zeggen het als volgt, 'Als daar iemand woont die vrede wil', terwijl de Nieuwe Bijbelvertaling zegt 'Als er een vredelievend mens woont'—'dan zal jullie vrede met hem zijn' (Lucas 10:6). Als die persoon jou ontvangt, hoe agressief zijn/haar eerste reactie ook was, heb je mogelijk een sleutelfiguur binnen een relationele stroom gevonden. Schenk aan deze persoon je aandacht.

Hoe identificeren we vredelievende mensen?

Door te kijken naar de mensen aan wie Jezus tijd besteedde, herkennen we vier belangrijke kwaliteiten of kenmerken van de *vredelievende mens*:

Gastvrij. De eerste aanwijzing dat je een *vredelievend mens* kunt hebben gevonden is hun verwelkoming. Ze zijn misschien verrast en reageren misschien heftig, maar ze reageren! Ze hebben misschien niet veel te geven, maar wat er gedeeld wordt is een verwelkomende brug tussen hen en jou. Ik heb een stuk gekookte pompoen ontvangen dat werd geserveerd op een misvormde hand; thee in een kapot en vies kopje; een glas

water; misschien een kaakje. Wat het ook moge zijn, elk geeft uiting aan gastvrijheid en verwelkoming.

Jezus vroeg de Samaritaanse vrouw bij Jacobs bron om een slok water (zie Johannes 4:7). Hij riep Zacheüs uit een boom, nodigde zichzelf bij hem uit om bij hem te 'verblijven' en Zacheüs 'ontving hem vol vreugde bij zich thuis' (Lucas 19:5, 6). Natuurlijk stellen degenen die voor ons gastvrij zijn zich ook verwelkomend op naar anderen toe—een belangrijke eigenschap voor hen die discipelen zullen vermenigvuldigen onder hun contacten.

Ontvankelijk. Zacheüs pakte het groots aan toen hij uiting gaf aan wat er in hem leefde. Op theatrale wijze verkondigde hij dat hij voor de armen zou zorgen en hen die hij bedrogen had schadeloos zou stellen (zie Lucas 19:8). De reactie van de Samaritaanse vrouw was in eerste instantie wat voorzichtiger, maar toen ze terugging naar Sichar riep ze, 'Kom mee, er is iemand die alles van mij weet' (Johannes 4:29).

Tijdens het toerusten van de 72 in het vermenigvuldigen van discipelen vertelde Jezus hun, 'Wie naar jullie luistert, luistert naar mij' (Lucas 10:16). De heilige Geest in jou zal een ontvankelijke reactie krijgen van een *vredelievend mens*.

Reputatie. Voor sommigen was het een goede en positieve bekendheid; voor anderen een slechte, verdrietige en gebroken reputatie:

- Nikodemus, een farizeeër, was lid van de regerende Joodse raad (zie Johannes 3:1-21).
- De Samaritaanse vrouw werd veracht en was gebroken (zie Johannes 4:1-42).
- De door een demon bezeten Gerasener werd gevreesd, was gek en gewelddadig (zie Marcus 5:1-20).

- Zacheüs was een 'zondaar'—een gehate belasting innende bedrieger (zie Lucas 19:1-10).

Ze hadden allemaal naam gemaakt—of ze nu gerespecteerd, vermeden, gevreesd, veracht of gehaat werden—en nadat ze Jezus ontmoetten hebben ze in hun gemeenschappen een grote invloed uitgeoefend voor God.

Invloed. Er zijn twee dingen die alle nieuwe discipelen kunnen doen: (1) hun verhalen vertellen over hoe ze Jezus ontmoet hebben, en (2) anderen uitnodigen om *mee te komen* om hem te zien. En, omdat ze een reputatie hebben en bekend zijn binnen hun relationele stromen—zoals families, gemeenschappen, werkplekken, clubs, universiteiten—als zij Jezus gaan volgen, trekken zij veel aandacht.

Het geniale van het betrekken van deze sleutelfiguren

Hoewel Jezus ook omging met religieuze en civiele autoriteiten, is het belangrijk op te merken dat het enkele feit dat iemand een gemeenschapsleider, een stamhoofd of een gouverneur is, niet betekent dat deze persoon dan ook een sleutelfiguur is. Noch de Samaritaanse vrouw, noch de bezetene waren gemeenschapsleiders. Maar toen ze eenmaal besloten hadden Jezus te volgen hadden ze een intrigerende invloed.

Op uitnodiging van de Samaritaanse vrouw liep de stad uit naar Jezus (zie Johannes 4:30). De volgende keer dat Jezus terugkeerde naar waar de bezetene was bevrijd, aan de oostelijke kust van Galilea, stonden 4.000 man, plus vrouwen en kinderen, hem op te wachten (zie Marcus 8:1-13).

We zien deze zelfde dynamiek bij het vermenigvuldigen van de discipelen en gemeenten tijdens Paulus' zendingsreizen:

- Lydia, een rijke handelaar, accepteerde de Here Jezus en haar hele huishouding liet zich met haar mee dopen. Er werd een kerkelijke gemeenschap in haar huis gesticht. Stel je de vragen voor die dat opriep: Waarom zou Lydia ervoor kiezen om in Jezus te geloven, gedoopt te worden en een huisgemeente in haar huis te stichten? (Handelingen 16:11-15, 40).
- De gevangenisbewaarder van Filippi accepteerde de Heer—en zijn hele gezin werd samen met hem gedoopt. Terwijl Lydia in koninklijke kringen in kostbare stoffen handelde, deelden gevangenisbewaarders klappen uit aan kleinzielige en geharde criminelen. Stel je de vragen voor die anderen stelden: Heb je het gehoord? De gevangenisbewaarder heeft God ontmoet – hij heeft Jezus geaccepteerd als zijn Heer en verlosser, en hij is gedoopt! (Zie Handelingen 16:16-40)
- En hoe groot was de impact in Thessaloniki toen Jason en zijn gezin gelovig werden (zie Handelingen 17:1-9)? Of in Korinte, toen Crispus, de leider van de synagoge, ‘samen met al zijn huisgenoten’ gelovig werd (zie Handelingen 18:1-8)?

Noch in het dienstwerk van Jezus noch in dat van Paulus is er een vermelding dat deze sleutelfiguren rondreizende discipelen of apostelen zijn geworden. Hun invloed was onder degenen die hen en de nieuwe richting van hun levens kenden. Hun verhalen inspireerden anderen in hun netwerken om ook het besluit te nemen zich persoonlijk aan Jezus te wijden en hem te volgen.

Vijfenvestig jaar geleden, toen wij de tweede gemeente in mijn dienstwerk oprichtten, kwam ik op een avond thuis en verkondigde, ‘We hebben de leiders voor onze nieuwe gemeente gevonden!’ Beseffend dat we maar drie oude fragiele gelovigen in dat gebied hadden, betwijfelde Judy mijn enthousiasme. Maar Ron Jones, bekend in de Western Plains van New South Wales vanwege zijn werk bij de Water Authority, en zijn vrouw

Nida zijn trouwe gelovigen geworden, hebben anderen tot Jezus geleid en geven ook nu nog stilletjes leiding aan één van de gemeenten in dat district.

Tijdens mijn eerste bezoek aan Pakistan om gemeenten in Faisalabad op te richten, werd een vader een toegewijde volgeling van Jezus. Net als Lydia en de gevangenisbewaarder bracht hij op de dag van zijn doop zijn hele *huishouding* mee om ook gedoopt te worden—28 leden van zijn relationele stroom.

Zoals bij mijn multi- en niet-religieuze burens, zul je zien dat sommige van je vrienden sleutelfiguren zijn in sterke relationele netwerken, zowel in de steden waar ze nu wonen als in hun landen van afkomst. Zij zijn *vredelievende mensen* in onze gemeenschappen.

Geen plek is onbereikbaar!

De aarde is een wereldwijd dorp en God leidt ons naar de sleutelfiguren om mogelijkheden te openen voor andere relationele verbindingen. We kunnen hen op het werk ontmoeten, bij de burens of op reis. Na in vele landen gediend te hebben, gingen de Nieuw Zeelanders David en Gaya Currie na hun pensioen naar Chiang Mai, Thailand. Toen hij een medische behandeling in het nabij gelegen China onderging, las David het evangelie en gebruikte hij mijn boek *Jezus volgen* als leidraad.

Eén van de tolken van het ziekenhuis vroeg hem wat hij aan het lezen was en David vertelde erover. Omdat zij de volgende dag naar huis zou gaan, gaf David haar zowel zijn bijbel als het boek *Jezus volgen*. Ze was heel dankbaar en moest ervan huilen. Ze zei, 'Wij hebben geen God en gaan niet naar een tempel—we hebben God alleen in onze harten.'

David nodigde haar uit om Jezus te volgen, en hij schreef me, 'Ze

wil het verhaal van Jezus heel graag met haar dochter, ouders en familie delen. Bid voor haar want ze wil Gods Woord elke dag lezen.'

Is zij een *vredeleevend mens*? Zullen leden van haar familie discipelen worden vanwege haar getuigenis? Zullen zij nieuwe relationele stromen voor het evangelie openen?

Als je ze vindt—stop!

Jezus vond deze sleutelfiguren langs de Jordaan, in Jeruzalem, op de heuvels van Judea, Samaria, aan de kust van het meer en in de heidense gebieden van Dekapolis en Fenicië. Filippus vond de Ethiopische eunuch op een weg in de woestijn van Jeruzalem naar de Gazastroom, de apostel Petrus vond de Italiaanse centurio in Caesarea Maritima en Paulus vond *vredeleevende mensen* in de paleizen van landvoogden, in synagogen, op marktplaatsen, in kerken en in theaters.

Als je deze mensen vindt, zei Jezus, 'Ga niet van het ene huis naar het andere'. Hij gaf specifieke instructies: 'Blijf in dat huis, en eet en drink wat men je aanbiedt, want de arbeider is zijn loon waard' (Lucas 10:7).

Investeer in deze mensen. Blijf gefocust. Als zij Jezus leren kennen, zullen ze hem met anderen delen. Bewegingen zijn afhankelijk van zulke sleutelfiguren—niet van ons. Zij hebben de relationele aansluitingen. En toen hij zei dat ze van hun gastvrijheid moesten genieten omdat een arbeider zijn loon waard is, zou het dan kunnen zijn dat Jezus bedoelde 'Als je investeert in deze vredeleevende mensen, zul je je beloning krijgen—in Gods koninkrijk van zich vermenigvuldigende discipelen?'

TOEPASSING

1. Waardoor werd je verrast bij het concept van een *vredelievende mens*?
2. Denk aan jouw netwerken—misschien sociale media, familie, buren, werk of universiteit:
 - Noem de namen van hen van wie je denkt dat hij/zij de sleutelfiguren van deze relationele stromen zijn.
 - Waarom heb je hen gekozen?
 - Stel vast in welke relationele stromen jij de sleutelfiguur zou kunnen zijn.
3. Welke eenvoudige instructie geeft Jezus om contact te maken met *vredelievende mensen*—en wat zou dat kunnen betekenen voor de manier waarop jij omgaat met mensen die jij kent? (Lucas 10:5-7).

HOOFDSTUK 6

STAP 1: EET HUN ETEN, LUISTER NAAR HUN VERHAAL

Je ziet dat de volgende drie hoofdstukken genummerd zijn. Daarin verkennen we Jezus' drie-stappen benadering om het geloof de delen: 'eet dan wat je wordt voorgezet, genees de zieken die er zijn en zeg tegen hen: "Het koninkrijk van God heeft jullie bereikt"' (Lucas 10: 8, 9). Deze stappen zijn:

Stap 1: Eet hun eten, luister naar hun verhaal.

Stap 2: Genees hen. Je weet hoe dat gaat.

Stap 3: Zeg hun, God is dichtbij jou.

Zo deed Jezus het. Dit kun je niet oppervlakkig aanpakken of via een tussenpersoon laten doen. Het gebeurt niet via het verspreiden van folders, aanplakborden, massamedia of zelfs sociale media. Het begint door samen met anderen te eten—*hun eten eten*.

Je wilt je geloof delen

Je hebt het geprobeerd, maar de mensen reageren negatief, roepen je zelfs een halt toe. Je familie en vrienden beginnen

met hun ogen te rollen zodra je over je geloof begint. Het heeft relaties kapot gemaakt.

Je voelt je verantwoordelijk, zelfs schuldig—maar het heeft niet gewerkt, dus ben je je mond gaan houden. Is getuigen alleen weggelegd voor de professionals of mensen met een erg dikke huid? Je bent niet tevreden maar je bent tot de conclusie gekomen dat 'alles wat ik kan doen is mijn geloof uitleven'. Anderen in de kerk zeggen dit ook: 'De mensen hebben vandaag de dag gewoon geen belangstelling meer.' Het schijnt dat we weinig anders kunnen doen dan afwachten, hopen en bidden.

Wel, bidden is zeker iets goeds om mee te beginnen. Jezus heeft dat ook gezegd—maar hij gaf er een draai aan, zoals we gezien hebben. Jezus zei te bidden om meer arbeiders, omdat de geestelijke interesse onder onze multi- en niet-religieuze vrienden veel groter is dan we ons voor kunnen stellen.

Zou Jezus' benadering voor jou kunnen werken?

Toen hij zijn discipelen toeruste om anderen discipelen te maken, deelde Jezus wat hij zelf ook deed. Hij zei dat het eten van hun eten de manier is om contact te maken.

Besteed dus geen tijd in de keuken aan het bereiden van iets om mensen te kunnen uitnodigen voor een maaltijd. Spaar je energie en tijd en maak jezelf niet gek omdat je geen goede gastheer/vrouw zou zijn. Vraag in plaats daarvan: Met wie breng ik tijd door? Familie, vrienden, buren, op het werk, de sportschool, de universiteit, op school of zelfs bij de schoolpoort? Zijn er mogelijkheden geweest om even wat te drinken, tijdens een koffiepauze of een lunch? Heb je ooit een uitnodiging van een

buur gemist om een *een bakkie te doen*—wat in onze cultuur betekent: een *praatje maken*?

Elke mogelijkheid die zich voordoet om met een vriend of vriendin iets te eten of te drinken, zou een teken moeten zijn. Het is een uitnodiging om de eerste stap op evangelisatievlak te nemen, om tijd in mensen te investeren. Helaas zijn wij door de professionele benadering van evangelisatie zo geconditioneerd, dat de eenvoud van Jezus' benadering aan ons voorbij gaat—*hun eten eten*.

Hun eten eten = naar hun verhaal luisteren

Terwijl je eet, luister je naar hun verhaal. Jezus' nadruk op luisteren wordt nog extra beklemtoond door het tweede wat we moeten doen: 'genees de zieken die er zijn' (Lucas 10:9, NIV). Je weet niet wat je moet genezen als je niet luistert. Dus stop wat eten in je mond, houd je mond—en luister!

- **Ontspan.** Je gaat zitten voor een kopje thee met een buurvrouw, een kopje koffie tijdens de ochtendpauze met een collega, een lunch in een eetcafé met een medestudent, een kerrieschotel bij je Indiase burens, een *hopper* met vrienden uit Sri Lanka, een pizza met een familielid. Je hebt jouw spul terzijde gelegd. Je bent hier niet gekomen om te preken of jouw agenda af te werken. Je bent hier om te eten en naar hun verhaal te luisteren.
- **Eten is cultuur.** Als je wordt uitgenodigd om bij mensen te komen eten, wordt je uitgenodigd in hun levens. Mis deze gelegenheid niet. Sta niet toe dat voedselallergieën of

dieetkeuzes het delen in de weg gaan staan. Neem gewoon een klein beetje van wat je wel kunt eten van de schotel die voor je staat. Als je last van voedselintoleranties hebt, hoef je natuurlijk niet iets te eten wat jou ziek maakt. Jezus heeft niet gezegd dat je alles op tafel moest opeten!

De meeste multireligieuze mensen houden zich aan bepaalde diëten—geen rund, varken, schaaldieren, alcohol of andere zaken. Vele niet-religieuze mensen hebben ook keuzes gemaakt. Sommigen zijn veganistisch vanwege dierenrechten en sommigen beperken hun gebruik van koffie in het licht van gezondheid of fair trade. Het is dus heel normaal als je gluten moet vermijden of ervoor hebt gekozen bepaalde etenswaren niet te nuttigen. Maar het gaat er niet om wat je wel of niet eet. Het gaat om anderen. Je bent daar om te luisteren.

Hoe laat je jezelf uitgenodigd worden

Je vrienden zullen je vaak voor de koffie of thee uitnodigen. Bij de meeste culturen hoort hier ook eten bij. En je kunt voorstellen om samen te gaan eten of iets te drinken—zoals tijdens de koffiën- en lunchpauzes op het werk of in een eetcafé met vrienden. Je stuurt hier voortaan bewuster op aan, omdat samen eten de mogelijkheid biedt om naar hun verhaal te luisteren.

Als je met een buur hebt staan praten, kun je voorstellen, 'We zouden bij een kopje koffie eens moeten bijpraten!' Onthoud dat, 'koffie' in onze cultuur niet per se betekent dat je ook werkelijk koffie drinkt. Het gaat meer om wat bij te kletsen en elkaar te leren kennen.

Soms heb ik, als een nieuwe kennis enkele moeilijke ervaringen deelde, gereageerd met, 'We zouden er eens bij moeten gaan zitten en dit rustig bespreken. Zullen we in een eetcafé afspreken?'

Het kan minder bedreigend of opdringerig overkomen als je een ontmoeting voorstelt in hun favoriete eethuis, maar veel multiculturele burens zullen het zeer waarderen als je hen thuis bezoekt. En dit kost—heel vaak—veel tijd.

Hun verhaal

Toen we afgelopen jaar door Iran reisden, reden we naar de woestijnstad Naein om de ondergrondse weefgetouwen te bezoeken, waar kamelenhaar tot prachtige gewaden en kleden wordt geweven. Toen we daar waren, klommen sommigen van ons naar de ruïnes van een oud kasteel van waaruit er een prachtig uitzicht was over de stad en de woestijn. Eén van ons gezelschap bleef op de straat beneden, maar niet voor lang. Iraanse mensen zijn zeer gastvrij en ze werd al snel bij iemand thuis uitgenodigd.

Toen we van onze klim terugkeerden, werden we allemaal in het huis uitgenodigd. Ashti (niet haar echte naam) was druk bezig met het klaarzetten van thee en kaakjes. Toen ze eindelijk ging zitten, vroegen we alleen maar, 'Vertel ons over je gezin en je leven!'

Ik heb een foto van hoe we stil op een Perzisch kleed zaten, helemaal opgaand in Ashti's verhaal vol pijn en verdriet. We luisterden naar elk detail dat via onze tolk met ons gedeeld werd. Alles wat we deden was eten—en luisteren. We bleven er een uur. Het was niet het juiste moment om onze verhalen te vertellen. We aten een beetje en luisterden. We preekten niet. We luisterden alleen.

Vraag heel eenvoudig: Hoe gaat het met je? Op je werk? Vertel me over je gezin. Hoe is het voor jou? Praat niet. Ondervraag niet. Luister.

Iedereen kan het!

Probeer het eens—doelbewust. Het is eenvoudig en vriendelijk, maar gaat ook diep. Doe het telkens weer. Ontwikkel lange-termijnvriendschappen. Het gaat niet om één maaltijd of gesprek. Dit zou het startpunt kunnen zijn—zelfs van *Ontdekkend Bijbellezen*—maar vertrouwen laten groeien vergt tijd. We laten zeker *niemand vallen* als we bij het eten maar weinig respons krijgen. De Samaritaanse vrouw reageerde snel, terwijl het bij Levi Matteüs meer dan twee jaar duurde voor hij Jezus ging volgen.

Oefen het eten en luisteren. Wie kan eten . . . kan discipelen maken. Begin met eten om te luisteren—en je hebt je eerste evangelisatiestap gezet. Kijk wat er gebeurt.

TOEPASSING

1. Met wie moet je deze week gaan eten?
2. Hoe zou dit kunnen gebeuren—en wanneer?
3. Wat ga je doen als je eenmaal ontspannen aan het eten bent?

HOOFDSTUK 7

STAP 2: GENEES HEN, JE WEET HOE DAT GAAT

Door op haar tapijt te zitten, haar thee te drinken en aandachtig te luisteren terwijl ze huilend haar verhaal vertelde, gaven we Ashti, onze nieuwe Iraanse vriendin, een beetje genezing. Genezing begint met oprecht luisteren—met aandacht, zorg, bemoediging en steun. Dus door te eten en te luisteren waren we onbewust al bezig met de eerste evangelisatiestap—en gingen door naar de tweede.

Ik zei *onbewust* om te benadrukken dat Ashti geen doelwit of project was. We volgden geen strategie om een islamitische Shiavrouw voor onze religie te 'vangen'. We volgden eenvoudig de wijze waarop Jezus zich onder de mensen begaf om hen van hun zorgen te bevrijden en hen van Gods genade te verzekeren. Zijn benadering is zo natuurlijk—iedereen kan het!

Hij zei, 'En als jullie een stad binnengaan en daar welkom zijn, eet dan wat je wordt voorgezet' en 'genees de zieken die er zijn' (Lucas 10:8, 9). Eenvoudigweg luisteren brengt genezing en het maakt het mogelijk de noden van de ander vast te stellen. Daardoor kunnen we daar specifiek en weloverwogen op ingaan.